

Expertmeeting Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen

Werkagenda 16-27

Een samenwerkingstraject van gemeenten, MOVISIE, Divosa, Nji en VNG rondom kwetsbare jongeren van 16-27 jaar. Deze aanpak ondersteunt ambtenaren jeugd, WMO, participatie, wonen en onderwijs en professionals die werken met kwetsbare jongeren tussen 16 en 27 jaar en ouders en jongeren via cliëntorganisaties.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op onze website www.16-27.nl.

Voormalige schuilkerk In de Driehoek in Utrecht bood maandag 29 mei onderdak aan beleidsmedewerkers en professionals, om van elkaar te leren hoe kwetsbare jonge vluchtelingen beter begeleid kunnen worden bij het integreren in de Nederlandse samenleving.

Belangrijkste vraag: 'Wat is er nodig om jongvolwassen vluchtelingen tussen 16-27 optimaal in de Nederlandse samenleving te laten participeren?' In vijf workshops en een plenair deel werd antwoord gegeven op deze vraag en kwamen nieuwe vragen naar boven. We hebben de uitkomsten van de bijeenkomst verzameld en samengevat.

Wat is er nodig om jongvolwassen vluchtelingen tussen 16-27 optimaal in de Nederlandse samenleving te laten participeren?

Scharrel-en regelruimte

Scharrel- en regelruimte

De bijeenkomst gaf niet alleen ruimte voor uitwisseling over concrete handvatten, maar riep ook nog veel vragen oproept over de scharrel- en regelruimte.

- Hoe zorg je dat partners uit de vluchtelingenketen en gemeenten meer en integraal gaan samenwerken?
- Hoe werk je met een stappenplan?
- Welke ruimte zit er tussen de regels en hoe ga je daar mee om?
- Hoe monitor je je beleid, zodat je weet of wat je deed zinvol was?

Vrienden van Samah

Plenair werd de dag geopend door [Vrienden van Samah](#) een netwerk dat zich bezighoudt met het behouden van opgedane expertise, het archief (met o.a. dossiers, maar ook rapporten, naslagwerken en vele handboeken) en het netwerk van vele professionals, vrijwilligers en jonge asielzoekers over de hele wereld van de in 2010 gesloten organisatie SAMAH.

Naast het behoud van het gedachtengoed, doet zij onderzoek in samenwerking met haar netwerk. Meest recent is het onderzoek '[Volg je dromen, tot dat je niet langer kunt leven](#)'. Waar het allemaal om draait is *em-power-ment*, iemand tot iets in staat stellen.

De grote vraag die Samah opriep, en die de rest van de dag resoneerde was: **scharrelruimte gezocht!**

In 5 sessies gingen deelnemers op zoek naar de ruimte tussen de regels en de mogelijkheden die ontstaan als je samenwerkt en elkaar in de ogen kijkt.

Bekijk de [presentatie van Vrienden van Samah](#).

4 pijlers

Uit het onderzoek kwamen 4 pijlers naar voren.

1. **Dankbaarheid**, voor een dak boven het hoofd en eten. "Voor iemand die niets heeft is dat al heel wat".
2. **Mogelijkheden**: weten wat je kunt en wat je nu al kunt doen.
3. **De juiste hulp**, die op een zinvolle manier bijdraagt.
4. **Eenzaamheid en leegte**: zorg dat er aandacht en ruimte is voor deze psychologische processen.

Wat helpt is: Informatie, Changemakers, Inspraak en invloed, Rolmodellen en Verbintenis.

Em - pow - er – ment

Engels

iemand tot iets in staat stellen

VRIENDEN VAN SAMAH

Enquête

De bijeenkomst was ruim overschreden, zo'n 90 mensen moesten we afwijzen. Onder deze mensen is een enquête gehouden, om te vragen naar hun wensen voor de bijeenkomst en een eventueel vervolg.

De enquête is door zo'n 40 mensen ingevuld. Samenvattend is er behoefte aan kennisdeling, specifiek op de vraag hoe partners op het gebied van inkoop van begeleiding, wonen, onderwijs en (geestelijke) gezondheid kunnen samenwerken.

De overgang naar volwassenheid en integraal gemeentelijk beleid

- De overgang met 18 jaar van de voogdij vanuit Nidos (onafhankelijke (gezins-)voogdij instelling voor vluchtelingen) naar gemeenten (Wmo) loopt niet goed. Wanneer jongeren 18 worden stopt de voogdij van Nidos en moet de woonvoorziening verlaten worden. De jongeren vallen dan onder de reguliere voorzieningen van de Wmo en worden als zelfredzame volwassenen behandeld.

De overgang van de begeleiding van Nidos naar ondersteuning in de gemeente is niet vlekkeloos: de inkoop en organisatie van passende begeleiding voor deze jongeren op het gebied van wonen en zorg kan voor de gemeente een zoektocht van jaren zijn, terwijl er minder budget na het 18e jaar beschikbaar is.

Gemeenten ervaren het als een puzzel om de ondersteuning aan jongvolwassen AMV's integraal te organiseren en vluchtelingen te laten landen in het reguliere sociale domein.

- Gemeenten missen kennisuitwisseling, handvatten en *good practices*. Een landelijke handreiking is in de maak, maar nog niet af. Wel wordt op een aantal plaatsen gewerkt met een stappenplan, om voor iedereen duidelijk te maken wie wat doet. De Gemeente Amsterdam werkt met al met een dergelijk plan.

[Bekijk hier het stappenplan van de gemeente Amsterdam.](#)

De landelijke aanpak 16-27 werkt ook aan een stappenplan. Een van de stappen in dat plan is het werken met een toekomstplan: samen met de jongere een verkenning maken welke toekomst deze jongere voor ogen heeft, en wat daar voor nodig is.

Het stappenplan 16-27 is binnenkort te vinden op www.16-27.nl.

Onderzoek en monitoring

- Uit het onderzoek van Vrienden van Samah blijkt dat gemeenten weinig monitoren. Van veel oude AMA's weten we niet hoe het nu gaat, evenmin is inzichtelijk wat we nu kunnen leren van de integratie van eerdere generaties jonge vluchtelingen. Monitoring zorgt er voor dat ambities duidelijk zijn geformuleerd en dat inzichtelijk is of doelen zijn behaald.

Onderwijs

- Voor jongvolwassenen geldt dat ze erg lang moeten wachten op onderwijs. Onderwijs zou volgens de deelnemers al in asielzoekerscentra moeten beginnen.
- Als het gaat om onderwijs is de 2 jaar verplichte Internationale Schakel Klas (ISK) een heet hangijzer. Voor sommige jongeren is 2 jaar te lang, voor anderen is het te kort. Voor AMV's en andere jongeren die nog niet het niveau hebben dat nodig is voor een Entree opleiding, zou een schakelklas op het mbo wenselijk zijn. Ook zou een schakelpersoon die *outreaching* kan werken (thuis en op school) prettig zijn. Zorg, school en thuis komen zo dicht en gericht bij elkaar. Stem ook af waar school een ggz samen kunnen werken. De schoolmaatschappelijk werker kan hierin een schakel zijn. Ook psycho-educatie kan plaatsvinden op school.

Waar is behoefte aan?

Deelnemers gaven aan meer verdiepend behoefte te hebben aan kennisdeling en inventarisatie, delen en het ontwikkelen van *good practices*, aansluitend op en binnen de (kansrijke) ontwikkelingen in het sociale domein.

Maar ook het ontwikkelen van landelijke tools om te kunnen ontschotten ten behoeve van een integrale aanpak (schulden, zorgverzekering, onderwijs, inkomen, integratie, etc.) werd veelvuldig genoemd.

Presentaties

De presentaties die gegeven zijn tijdens de workshops vind u [hier](#) terug.

Meer informatie

Wilt u meer informatie over AMV?

Kijk dan op:

[Nji-dossier: Vluchtelingenkinderen](#)

[Pharos: 18-plussers \(ex-AMV's\)](#)

Onderwijs (vervolg)

- Een lacune is het gemis van een voorbereidende instantie die voorbereidt op school; leren hoe we hier leren, belang van school voor arbeidskansen e.d.
- Een laatste heikel punt is of het ISK segregatie niet in de hand werkt.

GGZ

- Beeld bestaat dat slechts 10% van de AMV's die ggz hulp nodig heeft die hulp krijgt.
- Hiaat in aanbod/opvang van 2^e en 3^e lijn jeugdzorg (niet psychiatrie): het aanbod is zeer minimaal, in het algemeen, en al helemaal voor AMV's
- Voor jeugdbescherming is het vaak onbekend waar/bij wie ze in de gemeente moeten zijn voor het aanvragen van jeugdhulp/jeugd ggz en welke (vormen van) jeugdhulp ingekocht zijn door de gemeente. Traumabehandeling: goed kijken naar wat wel en wat niet al kan in de periode dat de omgeving nog niet stabiel is, veel kan al! Traumabehandeling heeft verschillende fases waarvan de eerste fase al vrij snel gestart kan worden en het juist ook goed is bijtijds te beginnen
- (zwemles, hobby, werk) mogelijk kan maken omdat hij of zij mensen kent in het dorp of de stad.

Netwerk

- Naast aandacht voor systeemproblemen, moet de aandacht vooral uitgaan naar het bouwen van een netwerk.
Voor alle AMV's geldt dat het creëren van een netwerk voor een stevigere basis in het leven zorgt. Let daarbij ook op voor identiteitsvraagstukken. Train bijvoorbeeld ggz deskundigen en vrijwilligers in cultuursensitiviteit en transcultureel werken.
De tip van Vluchtelingenwerk Nederland is het inzetten van een vrijwilliger in de woonplaats waar de jongere komt te wonen: iemand die het lokale netwerk kent en zaken (zwemles, hobby, werk) mogelijk kan maken omdat hij of zij mensen kent in het dorp of de stad.

